

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoanne selvityshenkilö, erityisasiantuntija Tapio Kosusen laatimasta luonnoksesta korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmaksi.

Saavutettavuussuunnitelmaluonnoksessa esitetään valtakunnalliset tavoitteet korkeakoulutuksen ja korkeakoulun saavutettavuuden edistämiseksi. Esitettyjen tavoitteiden ja suuntaviivojen pohjalta korkeakoulut valmistelisivat omat saavutettavuussuunnitelmansa, joissa opiskelijoiden moninaisuus ja korkeakoulutuksessa aliedustetut ryhmät otetaan huomioon. Saavutettavuuden edistäminen kirjattaisiin yliopisto- ja ammattikorkeakoululakeihin ja saavutettavuussuunnitelmien toteutumista tarkasteltaisiin ja arvioitaisiin osana korkeakoulujen ohjausprosessia ja laatujärjestelmiä. Lisäksi ehdotetaan perustettavaksi korkeakoulutuksen saavutettavuusfoorumi mahdollistamaan korkeakoulujen, sidosryhmien, tutkijoiden ja eri koulutusasteiden edustajien säännöllinen keskustelu saavutettavuuskysymysten edistämisestä. Foorumi tarkastelisi saavutettavuuden edistämistä koko koulutuspolulla - erityisesti koulutuksen nivelvaiheissa - varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen ja sieltä työelämään siirtymiseen saakka. Foorumin tehtäväksi annettaisiin korkeakoulutuksen saavutettavuuden toimenpideohjelman laatiminen valtakunnallisten tavoitteiden ja linjausten pohjalta.

Tausta

Pääministeri Marinin hallitusohjelmassa tavoitteena on, että koulutus- ja osaamistaso nousevat kaikilla koulutusasteilla, oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy. Hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti tehdään korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma, jossa käydään läpi korkeakoulutuksen sosiaalisen, alueellisen ja kielellisen tasa-arvon toteutuminen sekä eri vähemmistöryhmien korkeakoulutukseen hakeutumisen mahdolliset esteet sekä ryhdytään selvityksen pohjalta tarvittaviin toimiin. Kirjataan selkeät ja mitattavat tavoitteet aliedustettujen ryhmien koulutukseen pääsyyn ja läpäisyn edistämiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimesi selvityshenkilön ja asetti (VN/3884/2020) 24.6.2020 ohjausryhmän ja tiedepaneelin ajalle 1.8.2020 – 31.7.2021 valmistelemaan hallitusohjelman mukaisen korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelman. Ohjausryhmän oli työssään otettava huomioon jatkuvan oppimisen uudistus ja VN:n koulutuspoliittinen selonteko. Selvityshenkilö nimettiin ajalle 1.9.2020-31.7.2021.

Suunnitelmassa tuli tarkastella saavutettavuutta sosioekonomisen aseman, alueiden,

sukupuolen, maahanmuuttajataustan, etnisten ryhmien, kieliryhmien ja toimintarajoitteisten kannalta. Tarkastelu tuli kohdistaa koulutuspolun eri vaiheisiin korkeakoulutukseen hakeutumisesta työelämään siirtymiseen. Lisäksi suunnitelman ehdotuksia voitaisiin hyödyntää muussa poliittisessa valmistelussa. Valmistelussa tuli ottaa huomioon myös koulutuspoliittinen selonteko ja jatkuvan oppimisen uudistus.

Tavoitteet

Selvityshenkilön tehtävänä on kuvata korkeakoulutuksen tasa-arvon tämän hetkinen tilanne, mukaan lukien aliedustettujen ryhmien korkeakoulutukseen hakeutumisen ja koulutuksen läpäisyn mahdolliset esteet sekä hyviksi havaitut käytännöt ja onnistumiset; valmistella tilannekuvan pohjalta ehdotus saavutettavuuden edistämisen tavoitteiksi ja toimenpiteiden suuntaviivoiksi; tehdä suosituksia koulutuspoliittisen selonteon tarpeisiin sekä tukea korkeakouluja omassa saavutettavuussuunnitelmatyössä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun kommentointipyyntöön. Vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Kommentteja ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Jos lausuntopalvelu.fi:tä ei ole mahdollista käyttää, lausunnon voi toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon sähköpostitse (kirjaamo@minedu.fi) tai postitse PL 29, 00023 Valtioneuvosto.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä. Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat kommentoida ehdotusta.

Palautteen käsittelyn helpottamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää, että kommentit jaotellaan pyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Aikataulu

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma valmistuu 31.7.2021 mennessä.

Kirjalliset lausunnot luonnoksesta korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmaksi pyydetään toimittamaan lausuntopalvelu.fi:n kautta viimeistään 7.5.2021 kello 16.15 mennessä.

Valmistelijat

Tapio Kosunen, erityisasiantuntija, dosentti, etunimi.sukunimi(at)minedu.fi, p.+358 295 330 440

Katri Tervaspalo, opetusneuvos, etunimi.sukunimi(at)minedu.fi, p.+358 295 330 084

Ilmari Hyvönen, opetusneuvos, etunimi.sukunimi(at)minedu.fi, p. +358 295 330 117

Linkit

<https://minedu.fi/korkeakoulutuksen-saavutettavuussuunnitelma>

Liitteet:

[Kohti saavutettavampaa korkeakoulutusta ja korkeakoulua, luonnos 12042021TK.pdf](#)

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Akava ry
Ammatillisen koulutuksen johtajien verkosto
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE
Centria ammattikorkeakoulu
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Elinkeinoelämän keskusliitto
Erilaisten oppijoiden liitto
Esteetöntä opiskelua ESOK.fi
Esteetöntä opiskelua ESOK.fi
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Hanken Svenska handelshögskolan
Helsingin yliopisto
Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak)
Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK)
Itä-Suomen yliopisto
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Jyväskylän yliopisto
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu (Xamk)
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus KARVI
Karelia Ammattikorkeakoulu
KT Kuntatyönantajat
Kynnys ry
LAB-ammattikorkeakoulukoulu
Lapin ammattikorkeakoulu
Lapin yliopisto
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT
Laurea ammattikorkeakoulu
Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Metropolia ammattikorkeakoulu
Monika-Naiset liitto ry
Oikeusministeriö
Omapolku-hanke (Moniheli)
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
Opetushallitus
Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk)

Oulun yliopisto
Pro Lukio ry
Professoriliitto ry
Puolustusministeriö
Ruotsinkielisen opetuksen selvityshanke
Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf
Satakunnan ammattikorkeakoulu (SAMK)
Savonia ammattikorkeakoulu
Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK)
SETA ry
Sisäministeriö
Sivistystyönantajat SIVISTA
Sosiaali- ja terveysministeriö
Students of Colour (HY)
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry.
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Lukiolaisten Liitto SLL ry
Suomen lähilukioyhdistys
Suomen opinto-ohjaajat SOPO ry
Suomen Opiskelija-Allianssi OSKU ry
Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
Suomen romanifoorumi
Suomen saamelaisten keskusjärjestö
Suomen yliopistot UNIFI ry
Suomen Ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry
Suomen Yrittäjät ry
Taideyliopisto
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen yliopisto
Tasa-arvovaltuutetun toimisto
Tieteentekijöiden Liitto ry
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK Ry
Trun ammattikorkeakoulu
Turun yliopisto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Vaasan ammattikorkeakoulu (VAMK)
Vaasan yliopisto
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE/STM
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto
Yliopistojen opetusalan liitto YLL ry, Förbundet för undervisningssektorn
vid universitetens YLL rf
Ylioppilastutkintolautakunta
Yrkeshögskolan Arcada
Yrkeshögskolan Novia
Åbo Akademi

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Lausunnonantajaa pyydetään kertomaan kantansa erityisesti luonnoksen lopussa luvussa 9 esitettyihin tavoitteisiin. Vastausvaihtoehdot 1-5 on kuvattu alla. Kohtia voi jättää myös tyhjäksi. Lopussa voi esittää yleisiä huomioita koko luonnoksesta.

Vastausvaihtoehdot

1. Lausunnonantaja kannattaa tavoitetta täysin
2. Lausunnonantaja pitää tavoitetta osittain kannatettavana
3. Lausunnonantaja ei vastusta eikä kannata tavoitetta
4. Lausunnonantaja vastustaa tavoitetta osittain
5. Lausunnonantaja vastustaa tavoitetta täysin

Tavoite 1

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 1

Tavoite 2

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 2

Tavoite 3

- 1
- 2
- 3

- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 3

Tavoite 4

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 4

Tavoite 5

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 5

Tavoite 6

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 6

Tavoite 7

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 7

Tavoite 8

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 8

Tavoite 9

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 9

Tavoite 10

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Tavoite 11

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Tavoite 11

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 11

Tavoite 12

- 1
- 2
- 3

- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 12

Tavoite 13

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 13

Tavoite 14

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 14

Tavoite 15

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 15

Tavoite 16

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 16

Tavoite 17

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 17

Tavoite 18

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 18

Tavoite 19

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 19

Tavoite 20

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 20

Tavoite 21

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 21

Tavoite 22

- 1
- 2
- 3

- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 22

Tavoite 23

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 23

Tavoite 24

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 24

Tavoite 25

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 25

Tavoite 26

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 26

Tavoite 27

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 27

Tavoite 28

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 28

Tavoite 29

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 29

Tavoite 30

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 30

Tavoite 31

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 31

Tavoite 32

- 1
- 2
- 3

- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 32

Tavoite 33

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 33

Tavoite 34

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 34

Tavoite 35

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 35

Tavoite 36

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 36

Tavoite 37

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 37

Tavoite 38

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 38

Tavoite 39

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 39

Tavoite 40

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 40

Tavoite 41

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 41

Tavoite 42

- 1
- 2
- 3

- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 42

Tavoite 43

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 43

Tavoite 44

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 44

Tavoite 45

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 45

Tavoite 46

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 46

Tavoite 47

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 47

Tavoite 48

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 48

Tavoite 49

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 49

Tavoite 50

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Lisähuomioita tavoitteesta 50

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

Hyvönen Ilmari
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Hyvönen Ilmari
Opetus- ja kulttuuriministeriö